



**TSL  
2023-185**



# **Geografisk tillgänglighet med flyg**

En jämförelse mellan 2021 och 2022

## Geografisk tillgänglighet med flyg- En jämförelse mellan 2021 och 2022

### Inledning

Med utgångspunkt från tidtabellsuppgifter<sup>1</sup> för en utvald dag (i vecka 47 respektive år) har det för de undersökta flygplatserna beräknats hur lång tid det är möjligt att vistas på destinationsorten vid ett dagsbesök. Mer konkret innebär det att en person som reser med första flighten från t ex. Luleå flygplats i avsikt att besöka Amsterdam och återvända med sista flighten hem kunde vistas totalt åtta timmar i Amsterdam. Om man däremot startar i Amsterdam och vill göra en förrättning över dagen i Luleå, så gick det att stanna fyra timmar. Det förra benämns Luleås *åtkomlighet* till Amsterdam och det senare Luleås *tillgänglighet* från Amsterdam. Vistelsetiden har beräknats från det att flygplanet landat på ankomstflygplatsen tills det att sista flygplanet avgår. Kriteriet är att man skall vara tillbaka på hemmaflygplatsen senast 24:00 samma dag. Endast vistelsetider på minst fyra timmar har tagits med eftersom det inte anses meningsfullt att genomföra en förrättning med kortare tid till förfogande. För alla svenska flygplatser med linjetrafik har sådana vistelsetider beräknats. I den mån det finns flera flygplatser i en region som t ex Stockholm med både Arlanda och Bromma väljs det alternativ som ger längst vistelsetid. För Malmö räknas, vid sidan av Sturup, även Kastrup som "hemmaflygplats". Genomsnittet av alla vistelsetider utgör måttet på respektive flygplats tillgänglighet och åtkomlighet. Vad som bör noteras gällande tillgänglighetsmodellen är att den endast mäter en avgränsad del av vad som kan anses falla in under begreppet tillgänglighet. Att en ort i modellen saknar tillgänglighet med flyg ska inte tolkas som att det helt saknas

---

<sup>1</sup> Tidtabellsdatabasen OAG (Official Airline Guide)

möjlighet att ta sig till orten för en endagsförrättning. Det kan finnas flyg som hamnar utanför Transportstyrelsens modell beroende på exempelvis säsongsvariation.

Dessutom tillkommer all trafik som inte kan möjliggöra en endagsförrättning, men som likväl tillhandahåller en möjlighet att resa till orten över mer än en dag.

Årets sammanställningar visar att många flygplatser fått en förbättrad tillgänglighet och åtkomlighet jämfört med 2021, och det gäller för såväl inrikes- och Europatrafiken. Men trots förbättringarna under 2022 så är det fortfarande bit kvar innan man är tillbaka till samma nivåer som var före pandemin.

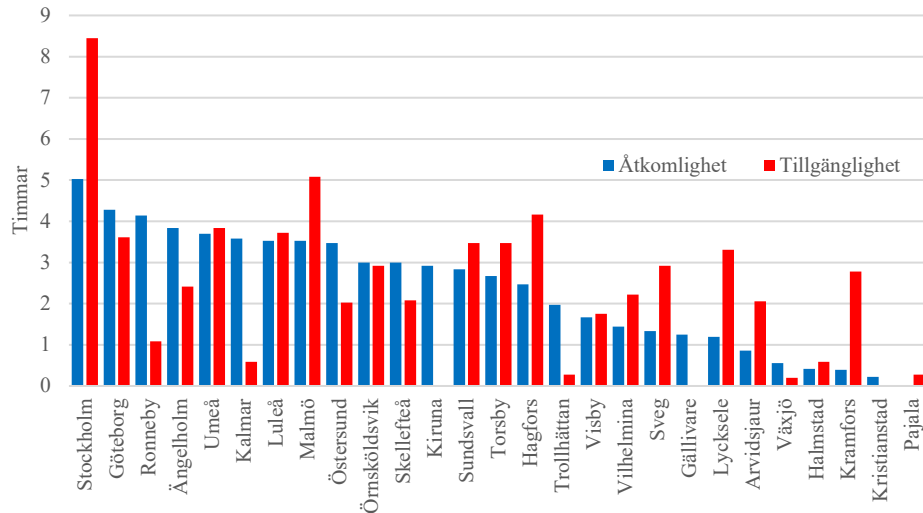
### Tillgänglighet och åtkomlighet - Inrikes

För Sverige som helhet förbättrades möjligheten att med flyg kunna ta sig till och från olika platser inom landet. Den genomsnittliga vistelsetiden ökade från 0,76 timmar under 2021 till 1,71 timmar 2022. Åtkomligheten, det vill säga möjligheten att nå andra flygplatser ökade på 25 av de 37 flygplatsregionerna. Motsvarande ökning för tillgängligheten (att kunna nås från andra flygplatser) var 22. Enklast har det varit att ta sig till eller från Stockholm, vilket visas i figur ett nedan. 13 flygplatser kunde inte nås från någon av de andra flygplatserna, medan 11 saknade möjlighet att ta sig till någon annan flygplats<sup>2</sup> för en endagsförrättning.

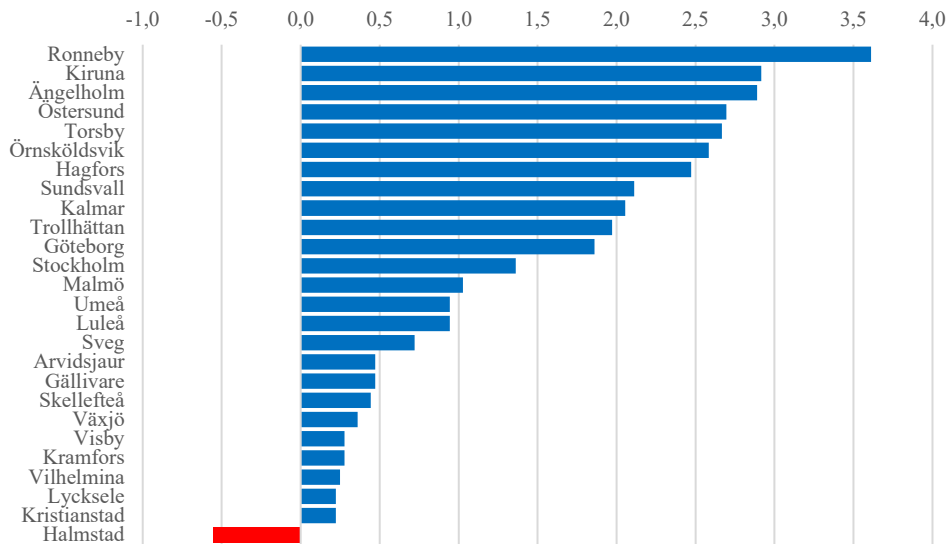
---

<sup>2</sup> Se bilagorna 1 och 2.

Figur 1. Genomsnittliga vistelsetider för inrikestrafiken 2022

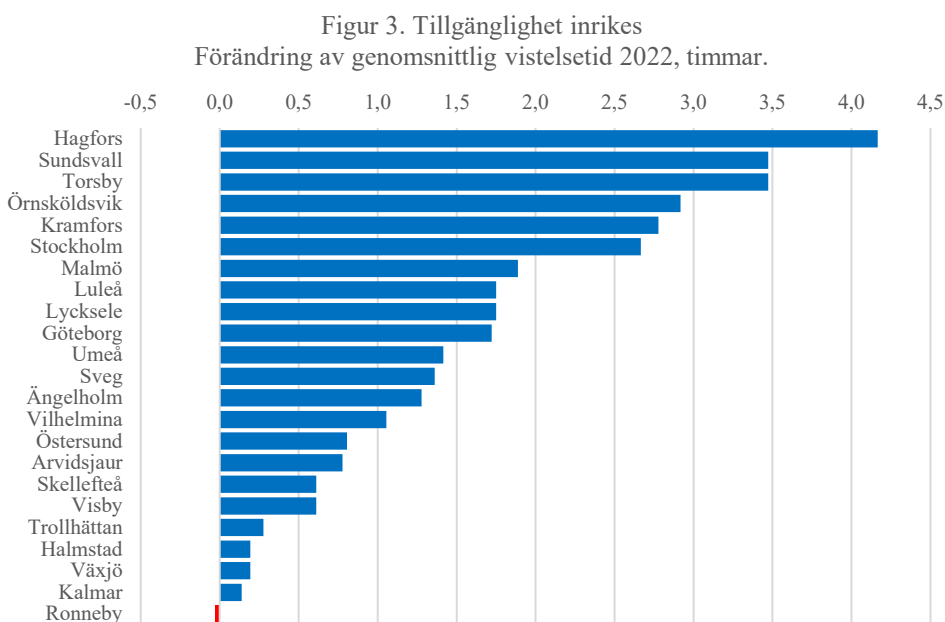


I figurerna två och tre visas *förändringar* av genomsnittliga vistelsetider per flygplatsregion mellan 2021 och 2022.

 Figur 2. Ätkomlighet inrikes  
Förändring av genomsnittlig vistelsetid 2022, timmar.


11 flygplatsregioner saknade helt åtkomstmöjligheter under 2022, motsvarande antal för 2021 var 16 regioner. Den största ökningen hade Ronneby följt av Kiruna och Ängelholm. Kiruna var för övrigt en av de flygplatser som helt saknade åtkomstmöjligheter under 2021. Halmstad var den enda av flygplatserna där åtkomligheten försämrades.

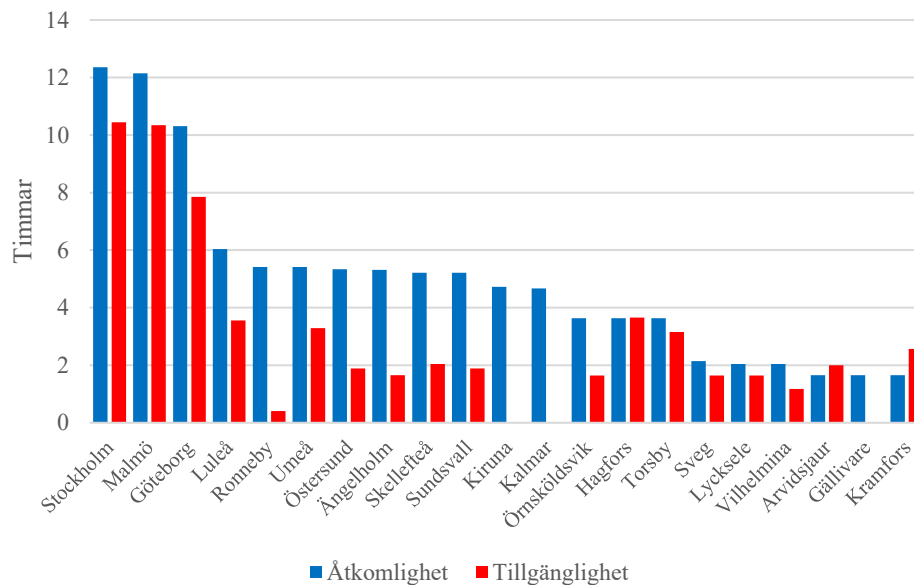
När det gäller förändringar i tillgängligheten så var det 13 av regioner som under 2022 inte kunde nås, vilket kan jämföras med 20 under 2021. De största förbättringarna hade Hagfors, Sundsvall och Torsby. Värt att notera är att ingen av dessa kunde nås under 2021. Ronneby var den enda flygplats vars tillgänglighet försämrades, dock är minskningen ytterst marginell.



## Tillgänglighet och åtkomlighet – Europa

För tillgänglighet och åtkomlighet till Europa undersöks möjligheten att över dagen kunna ta sig till (eller från) huvudstäderna<sup>3</sup> i de 15 länder varmed Sverige har störst utrikeshandel. Länderna har viktats efter hur stor andel de har av den svenska utrikeshandeln. På så vis är det av större betydelse att ha goda förbindelser med t.ex. Tyskland än med Österrike. Dessa (viktade) genomsnittliga vistelsetider utgör måttet för de svenska flygplatsregionernas tillgänglighet och åtkomlighet i Europa, se figur fyra. För Sverige som helhet förbättrades såväl åtkomligheten som tillgängligheten under 2022, den förra med 52 % och den senare med 67 %. Trots ökningarna återstår fortfarande en del innan vi är tillbaka till samma nivåer som var innan pandemin.

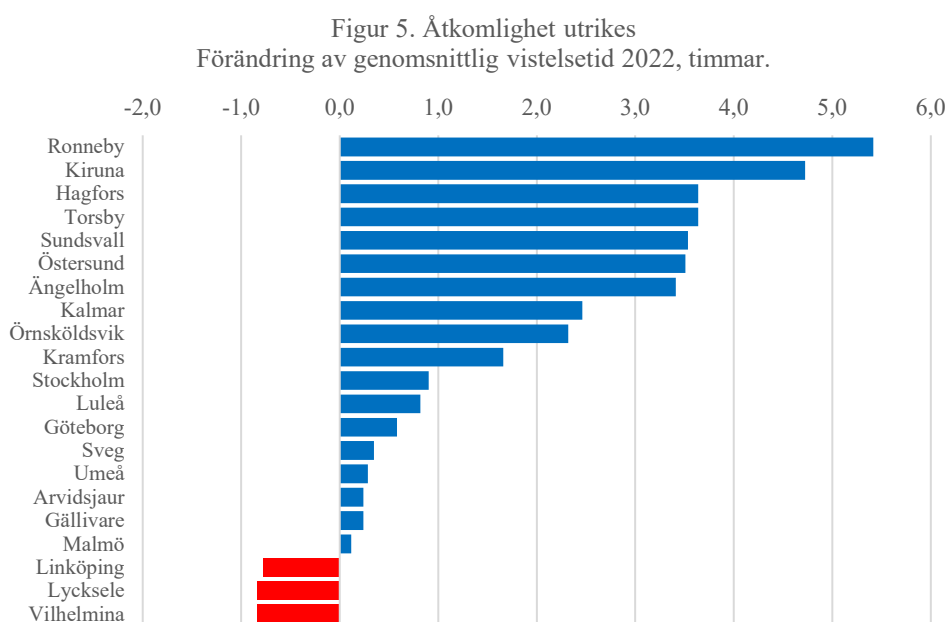
Figur 4. Genomsnittliga vistelsetider för utrikes trafik under 2022



Generellt gäller att åtkomligheten är bättre än tillgängligheten, det vill säga att det är lättare att nå ut från Sverige än att ta sig dit för en endagsförrättning. Det illustreras

<sup>3</sup> För Tyskland och Schweiz används Frankfurt respektive Zürich som målpunkter.

dels av att det är något fler flygplatser som har åtkomstmöjligheter (blå staplar) än tillgänglighet, och dels av att vistelsetiderna i allmänhet är högre för åtkomligheten. 19 av de 37 svenska flygplatsregioner kunde inte nås från Europa över dagen<sup>4</sup>. Motsvarande för att kunna nå ut till Europa så saknade 16 regioner denna möjlighet. Den överlägset bästa tillgängligheten och åtkomligheten under 2022 hade Stockholm, Malmö<sup>5</sup> och Göteborg. I figurerna fem och sex visas *förändringar* av genomsnittliga vistelsetider per flygplatsregion mellan 2021 och 2022.



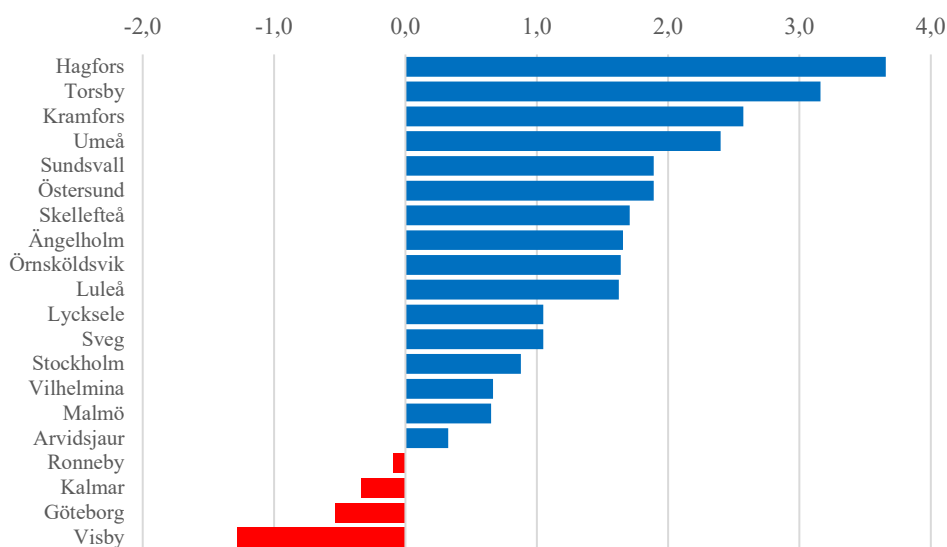
För 18 av regionerna förbättrades *åtkomligheten* under 2022. Särskilt stor har ökningen varit för Ronneby och Kiruna som under 2022 hade åtkomst till sju respektive sex av de 15 städer som ingår i undersökningen. Från Stockholm, Göteborg och Malmö kunde alla städer nås. 16 av regionerna hade ingen åtkomlighet under 2022. Jämfört med 2021 det en förbättring eftersom 20 regioner då saknade åtkomst till Europa. Trots detta är det långt ifrån hur det var året före pandemin då endast två

<sup>4</sup> Se bilagorna 3 och 4

<sup>5</sup> Vid sidan av Sturup så räknar även Kastrup som ”hemmaflygplats” för Malmöregionen

regioner helt saknade åtkomstmöjlighet till Europa. När det gäller förändringar i *tillgängligheten* under 2022 (figur sex) så förbättrades den för 16 av regionerna medan fyra hade en försämring. 19 av regionerna saknade tillgänglighet, vilket var något färre än under 2021.

Figur 6. Tillgänglighet utrikes  
Förändring av genomsnittlig vistelsetid 2022, timmar.





Bilaga 1. Åtkomlighet inrikes.  
Genomsnittliga vistelsetider, timmar

<b>Flygplatsregion</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>Förändring</b>
Stockholm	3,67	5,03	1,36
Göteborg	2,42	4,28	1,86
Ronneby	0,53	4,14	3,61
Ängelholm	0,94	3,83	2,89
Umeå	2,75	3,69	0,94
Kalmar	1,53	3,58	2,06
Luleå	2,58	3,53	0,94
Malmö	2,50	3,53	1,03
Östersund	0,78	3,47	2,69
Örnsköldsvik	0,42	3,00	2,58
Skellefteå	2,56	3,00	0,44
Kiruna	0	2,92	2,92
Sundsvall	0,72	2,83	2,11
Torsby	0	2,67	2,67
Hagfors	0	2,47	2,47
Trollhättan	0	1,97	1,97
Visby	1,39	1,67	0,28
Vilhelmina	1,19	1,44	0,25
Sveg	0,61	1,33	0,72
Gällivare	0,78	1,25	0,47
Lycksele	0,97	1,19	0,22
Arvidsjaur	0,39	0,86	0,47
Växjö	0,19	0,56	0,36
Halmstad	0,97	0,42	-0,56
Kramfors	0,11	0,39	0,28
Kristianstad	0	0,22	0,22
Pajala	0	0	0
Borlänge	0	0	0
Hemavan	0	0	0
Jönköping	0	0	0
Karlstad	0	0	0
Linköping	0	0	0
Mora	0	0	0
Norrköping	0	0	0
Nyköping	0	0	0
Örebro	0	0	0
Västerås	0	0	0

Bilaga 2. Tillgänglighet inrikes  
Genomsnittliga vistelsetider, timmar

<b>Flygplatsregion</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>Förändring</b>
Stockholm	5,78	8,44	2,67
Malmö	3,19	5,08	1,89
Hagfors	0	4,17	4,17
Umeå	2,42	3,83	1,42
Luleå	1,97	3,72	1,75
Göteborg	1,89	3,61	1,72
Sundsvall	0	3,47	3,47
Torsby	0	3,47	3,47
Lycksele	1,56	3,31	1,75
Örnsköldsvik	0	2,92	2,92
Sveg	1,56	2,92	1,36
Kramfors	0	2,78	2,78
Ängelholm	1,14	2,42	1,28
Vilhelmina	1,17	2,22	1,06
Skellefteå	1,47	2,08	0,61
Arvidsjaur	1,28	2,06	0,78
Östersund	1,22	2,03	0,81
Visby	1,14	1,75	0,61
Ronneby	1,11	1,08	-0,03
Kalmar	0,44	0,58	0,14
Halmstad	0,39	0,58	0,19
Trollhättan	0	0,28	0,28
Pajala	0,28	0,28	0
Växjö	0	0,19	0,19
Kiruna	0	0	0
Gällivare	0	0	0
Kristianstad	0	0	0
Borlänge	0	0	0
Hemavan	0	0	0
Jönköping	0	0	0
Karlstad	0	0	0
Linköping	0	0	0
Mora	0	0	0
Norrköping	0	0	0
Nyköping	0	0	0
Örebro	0	0	0
Västerås	0	0	0

Bilaga 3. Åtkomlighet utrikes  
Genomsnittliga vistelsetider, timmar.

<b>Flygplatsregion</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>Förändring</b>
Stockholm	11,46	12,36	0,90
Malmö	12,03	12,14	0,12
Göteborg	9,73	10,31	0,58
Luleå	5,23	6,04	0,82
Ronneby	0,00	5,42	5,42
Umeå	5,13	5,42	0,29
Östersund	1,82	5,33	3,51
Ängelholm	1,91	5,32	3,41
Skellefteå	5,23	5,22	-0,01
Sundsvall	1,68	5,22	3,53
Kiruna	0,00	4,72	4,72
Kalmar	2,21	4,67	2,46
Örnsköldsvik	1,32	3,64	2,32
Hagfors	0,00	3,64	3,64
Torsby	0,00	3,64	3,64
Sveg	1,79	2,14	0,35
Lycksele	2,88	2,04	-0,83
Vilhelmina	2,88	2,04	-0,83
Arvidsjaur	1,42	1,66	0,24
Gällivare	1,42	1,66	0,24
Kramfors	0,00	1,66	1,66
Halmstad	0,00	0,00	0,00
Jönköping	0,00	0,00	0,00
Karlstad	0,00	0,00	0,00
Norrköping	0,00	0,00	0,00
Visby	0,00	0,00	0,00
Borlänge	0,00	0,00	0,00
Hemavan	0,00	0,00	0,00
Kristianstad	0,00	0,00	0,00
Linköping	0,78	0,00	-0,78
Mora	0,00	0,00	0,00
Nyköping	0,00	0,00	0,00
Pajala	0,00	0,00	0,00
Trollhättan	0,00	0,00	0,00
Västerås	0,00	0,00	0,00
Växjö	0,00	0,00	0,00
Örebro	0,00	0,00	0,00

Bilaga 4. Tillgänglighet utrikes  
Genomsnittliga vistelsetider, timmar.

<b>Flygplatsregion</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>Förändring</b>
Stockholm	9,56	10,44	0,88
Malmö	9,69	10,34	0,65
Göteborg	8,39	7,85	-0,54
Hagfors	0,00	3,66	3,66
Luleå	1,94	3,56	1,62
Umeå	0,89	3,29	2,40
Torsby	0,00	3,16	3,16
Kramfors	0,00	2,57	2,57
Skellefteå	0,34	2,04	1,71
Arvidsjaur	1,67	2,00	0,33
Sundsvall	0,00	1,89	1,89
Östersund	0,00	1,89	1,89
Ängelholm	0,00	1,66	1,66
Örnsköldsvik	0,00	1,64	1,64
Lycksele	0,59	1,64	1,05
Sveg	0,59	1,64	1,05
Vilhelmina	0,50	1,17	0,67
Ronneby	0,50	0,41	-0,10
Halmstad	0,00	0,00	0,00
Jönköping	0,00	0,00	0,00
Kalmar	0,34	0,00	-0,34
Karlstad	0,00	0,00	0,00
Kiruna	0,00	0,00	0,00
Norrköping	0,00	0,00	0,00
Visby	1,28	0,00	-1,28
Borlänge	0,00	0,00	0,00
Gällivare	0,00	0,00	0,00
Hemavan	0,00	0,00	0,00
Kristianstad	0,00	0,00	0,00
Linköping	0,00	0,00	0,00
Mora	0,00	0,00	0,00
Nyköping	0,00	0,00	0,00
Pajala	0,00	0,00	0,00
Trollhättan	0,00	0,00	0,00
Västerås	0,00	0,00	0,00
Växjö	0,00	0,00	0,00
Örebro	0,00	0,00	0,00

